

SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA MEĐUNARODNOG OTPREMNIŠTVA NA PRIMJERU “ĐUGUM d.o.o.”

Tomić, Nedjeljko

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:178293>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-17**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA
MEĐUNARODNOG OTPREMNIŠTVA NA
PRIMJERU “ĐUGUM d.o.o.”**

Mentor:

-izv.prof.dr.sc. Željana Aljinović Barać

Student:

- Nedjeljko Tomić, 1142720

Split, rujan, 2017.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	1
2. REGULATORNI OKVIR RAČUNOVODSTVA MEĐUNARODNOG OTPREMNIŠTVA.....	2
2.1 Zakon o računovodstvu.....	3
2.2 Financijski izvještaji.....	5
2.3 Hrvatski standardi financijskog izvještavanja.....	6
2.4 Zakon o porezu na dodanu vrijednost.....	7
2.5 Pojam i obuhvat djelatnosti međunarodnog otpremništva.....	8
2.5.1 Intradacija i carinsko zastupanje.....	9
2.6 Incoterms.....	13
3. SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA MEĐUNARODNOG OTPREMNIŠTVA NA PRIMJERU “ĐUGUM D.O.O”.....	15
3.1 Đugum d.o.o.....	15
3.2 Prolazne stavke i pariteti.....	16
3.3 Knjiga URA.....	26
3.4 Dnevnik knjiženja IRA-e.....	27
3.5 Račun dobiti i gubitka.....	29
4. ZAKLJUČAK.....	33
POPIS LITERATURE.....	34
SAŽETAK.....	35
SUMMARY.....	36

1.UVOD

Priloženi rad je u cijelosti baziran na poslovanju poduzeća „Đugum d.o.o“, kako na zakonskoj tako i na praktičnoj osnovi, te je predmet rada prikaz računovodstva navedenog društva.

Cilj rada je navesti i opisati specifičnosti računovodstva međunarodnog otpremništva, odnosno objasniti značajke povezanih pravnih regulativa te poslovnih procesa koji se provode u poduzeću tijekom samog poslovanja te bilježenje istih u poslovne knjige.

Što se tiče upotrijebljenih metoda tijekom izrade rada, u prva dva dijela koji se mogu poistovjetiti kao teorijski dio, je korištena metoda deskripcije, klasifikacije i kompilacije dok su u trećem ili empirijskom dijelu korištene metode analize, intervjua, uzoraka, dokazivanja te metoda studija slučaja koje su u većini bazirane i temeljene na podacima dobivenih iz internih dokumenata same firme te obavljenih razgovora sa odgovarajućim kadrom, odnosno voditeljem računovodstvenog odjela.

Rad je organiziran i strukturiran kroz četiri dijela. Kroz prvi dio, koji se odnosi na uvod, je definiran predmet te cilj rada , kao i njegovi dijelovi kroz koje je organiziran te metode koje su primjenjivanje tijekom same izrade. Drugi dio se odnosi na sami regulativni okvir računovodstva te specifičnosti računovodstva međunarodnog otpremništva, gdje se nalaze i ostale značajke te karakteristike ove vrste poslovanja, u računovodstvenom aspektu . Računovodstvene procedure, temeljene na poslovnim procesima poduzeća „Đugum d.o.o.“ te samo primjenjivanje specifičnih zakona računovodstva u toj djelatnosti su prikazane u trećem dijelu sveukupne strukture, dok se četvrti dio odnosi na zaključak, priloge, korištenu literaturu te sažetak na domaćem i stranom jeziku.

2. REGULATORNI OKVIR RAČUNOVODSTVA MEĐUNARODNOG OTPREMNIŠTVA

Sami institucionalni okvir računovodstva u RH se sastoji od:¹

- Zakon o računovodstvu
- Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI)
- Međunarodni računovodstveni standardi (MRS)
- Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI)
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost
- Zakon i Pravilnik o porezu na dobit

2.1 Zakon o računovodstvu

Ovim Zakonom uređuje se računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.²

U ovisnosti od vrste poduzetnika obvezni su primjenjivati i držati se određenih standarda, točnije MSFI te HSFI. Mikro, mali te srednji poduzetnici i svi oni koji se ne mogu svrstati kao veliki poduzetnici su dužni sastavljati i prezentirati financijske izvještaje prema HSFI, a veliki poduzetnici prema MSFI.³

Što se tiče uredbe o računovodstvenim poslovima, dokumentaciji te o poslovnoj godini ovaj Zakon nalaže pridržavanje sljedećih stavki.⁴

¹Dr.sc. Hrvoje Perčević, predavanje (Definicija I struktura računovodstva), Ekonomski fakultet Zagreb

²Narodne novine – 78/2015, Zakon o računovodstvu – Opće odredbe - Članak 1

³NN – 78/2015, Zakon o računovodstvu – čl.17

⁴Narodne novine – 78/2015, Zakon o računovodstvu – čl.7

- Pod računovodstvenim poslovima se podrazumijeva uređivanje i organizacija podataka na temelju knjigovodstvenih isprava, evidentiranje poslovnih promjena u knjige, prikupljanje i priprema podataka potrebnih za sastavljanje financijskih izvješća te sastavljanje istih.
- Prema Zakonu o računovodstvu poduzetnik je obvezan sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te na temelju njih sastavljati financijske izvještaje, pridržavajući se standarda financijskog izvještavanja.
- Računovodstvena dokumentacija obuhvaća ponajviše knjigovodstvene isprave, kontni plan, poslovne knjige, odvojene i konsolidirane financijske izvještaje te odvojena i konsolidirana godišnja izvješća.
- Računovodstvena dokumentacija mora biti vjerodostojna, potpuna, razumljiva te zaštićena od oštećenja i promjena.
- U poslovne knjige moraju biti evidentirane sve knjigovodstvene promjene u poslovnoj godini.
- Razdoblja kraća od dvanaest mjeseci se također smatraju poslovnom godinom, ali samo ako je došlo do statusne promjene, promjene poslovne godine, postupka likvidacije ili stečaja.

Zakonom o računovodstvu je također uređen kontni plan, odnosno način na koji je isti sastavljen te institucije koje propisuju sadržaj samog kontnog plana i njegovu objavu.⁵

- Kontni plan obuhvaća razrede i konta koja se koriste pri bilježenju knjigovodstvenih promjena. Svaki konto je na jedinstven način označen brojevima i slovima. Kontni plan donosi i mijenja Odbor za standarde financijskog izvještavanja svojom odlukom te ga objavljuje u »Narodnim novinama«.
- Kontni plan poduzetnika mora biti organiziran na način da pruža podatke za odvojene i konsolidirane financijske izvještaje. Poduzetnik može, ako je to potrebno, proširiti kontni plan tijekom poslovne godine. Ako se propisani kontni plan ne mijenja početkom novog izvještajnog razdoblja, poduzetnik nastavlja sa korištenjem istog kontnog plana kao u prethodnom razdoblju.

⁵NN 78/2015, Zakon o računovodstvu – čl.11

2.2 Financijski izvještaji

Poduzetnik i pravne i fizičke osobe iz članka 4. stavka 3. Zakona o računovodstvu dužni su sastavljati godišnje financijske izvještaje u obliku, sadržaju i na način propisan ovim Zakonom i na temelju njega donesenim propisima.⁶

- Godišnje financijske izvještaje čine:
 - izvještaj o financijskom položaju (bilanca)
 - račun dobiti i gubitka
 - izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
 - izvještaj o novčanim tokovima
 - izvještaj o promjenama kapitala
 - bilješke uz financijske izvještaje.

Treba spomenuti važnije napomene vezane za financijske izvještaje, a koje su regulirane Zakonom o računovodstvu:

- Mikro i mali poduzetnici su dužni sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje.
- Sastavljanje izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti nije obveza za poduzetnike koji primjenjuju Hrvatske standarde financijskog izvještavanja.
- Godišnji financijski izvještaji moraju biti istiniti i vjerodostojni kod prikaza financijskog položaja i poslovanja poduzetnika.
- U slučajevima promjene statusa, promjene poslovne godine, pokretanja stečajnog ili likvidacijskog postupka poduzetnik je dužan sastaviti godišnje financijske izvještaje sa stanjem na dan prije nastupanja navedenih događaja.
- Za godišnje financijske izvještaje su odgovorni izvršni direktori i upravni odbor.

⁶NN 78/2015 Zakon o računovodstvu – čl.19

2.3. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su računovodstvena načela i pravila koja primjenjuje računovodstvena struka, a koriste se kod sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja.⁷

Cilj Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja je omogućiti svim korisnicima financijskih izvještaja lakši pristup i razumijevanje istih, odnosno svih podataka te informacija koje se nalaze u izvještaju (prihodi, rashodi, kapital, novčani tokovi, promjene u kapitalu, obveze.....).

Računovodstvene politike koje određeno poduzeće odabire i implementira u svoje društvo su također određene od strane HSFI-a. Naime, u ovisnosti od poslovnih procesa i promjena određene računovodstvene politike trebaju biti provedene u poduzeću, a s obzirom da su kroz HSFI definirane te politike tada poduzeće odabire jednu od primjenjivih. Računovodstvene politike trebaju biti objavljene u bilješkama uz financijske izvještaje.⁸

HSFI se sastoji od nekoliko podskupina, odnosno zakona i uredbi koji su vezani zasebno za određeno područje.⁹

HSFI 1 – Financijski izvještaji

HSFI 2 – Konsolidirani financijski izvještaji

HSFI 3 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena, pogreške

HSFI 4 – Događaji nakon datuma bilance

HSFI 5 – Dugotrajna nematerijalna imovina

HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina

HSFI 7 – Ulaganja u nekretnine

HSFI 8 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja

⁷NN 86/2015, Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (definicija)

⁸NN 86/2015 HSFI – Računovodstvene politike

⁹NN 86/2015, HSFI – brojevi i naziv

HSFI 9 – Financijska imovina

HSFI 10 – Zalihe

HSFI 11 – Potraživanja

HSFI 12 – Kapital

HSFI 13 – Obveze

HSFI 14 – Vremenska razgraničenja

HSFI 15 – Prihodi

HSFI 16 – Rashodi

HSFI 17 – Poljoprivreda.

2.4. Zakon o porezu na dodanu vrijednost

Pošto je poduzeće ,na kojem je ovaj rad baziran, pravna osoba koja svakodnevno obavlja razne usluge za svoje ime ali po nalogu i za račun nalagodavca, dolazi se do pitanja postavljenog sa aspekta poreza na dodanu vrijednost koji glasi: **da li su sve stavke izdanog računa oporezive?**

Zakon o porezu na dodanu vrijednost definira poreznog obveznika kao samostalnu osobu koja obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost, s tim da se pod gospodarskom djelatnošću smatraju sve djelatnosti trgovaca, proizvođača te obavljanje usluga, ne izbacujući rudarske djelatnosti poljoprivredne i djelatnosti slobodnih zanimanja iz navedene grupe. Ostvarivanje prihoda od iskorištavanja materijalne i nematerijalne imovine također spada pod gospodarske djelatnosti.¹⁰

U skladu sa postavljenim pitanjem, u poreznu osnovicu ulazi iznos usluge koji se nalazi na ispostavljenom računu određenoj stranci. Međutim, Zakonom o PDV-u neke su stavke računa izostavljene iz porezne osnovice a bitne su za ovaj rad te ih se treba naglasiti:

¹⁰NN 73/2013 – Zakon o porezu na dodanu vrijednost, čl.6

- Snižena cijena, popusti zbog prijevremenog plaćanja i popusti koji se odobravaju u trenutku isporuke te **iznosi koje porezni obveznik zaračuna ili primi od kupca kao povrat za izdatke koje je platio u njegovo ime i za njegov račun i koje u evidencije unosi kao prolazne stavke.**¹¹
- Prijevozne te ostale pomoćne usluge (ukrcaj, iskrcaj, osiguranje..) koje su izravno povezane sa uvozom ili izvozom dobara.¹²

2.5 Pojam i obuhvat djelatnosti međunarodnog otpremništva

Međunarodni otpremnik se može nazvati i kao menadžer otpreme i dopreme različitih vrsta robe (biljke, životinje, hrana, fosilna goriva.....) putem svih vrsta prijevoza te pribavljanje potrebne dokumentacije, uz nastojanje što ekonomičnijeg obavljanja povezanih poslovnih procesa. U ovisnosti o vrsti poslovanja otpremnici mogu poprimiti tri različita oblika:¹³

- Komisionar – posrednik između uvoznika i izvoznika, koji obavlja poslove u svoje ime, ali po nalogu i za račun svojeg komitenta.
- Otpremnik kao agent – koji posluje u tuđe ime i za tuđi račun.
- Samostalni gospodarstvenik – gdje sklapa i obavlja poslove u svoje ime i za tuđi račun.

Poslovi kojima se bavi međunarodno otpremništvo ili špedicija su jedni od najznačajnijih u grani vanjskotrgovinske djelatnosti i prometa, te možemo nabrojati najvažnije koji spadaju u navedene:¹⁴

- savjetodavne usluge s gledišta međunarodne prodaje u poslovima prijevoza, osiguranja, carinskih pitanja i dr.

- Ugovaranje prijevoznih usluga sa bilo kojom vrstom prijevoza, naznačenom u ugovoru
- Zaključivanje ugovora o transportnom osiguranju
- Sklapanje ugovornih poslova o skladištenju

¹¹NN 73/2013 – Zakon o porezu na dodanu vrijednost čl.33. st. 3

¹²NN 73/2013 – Zakon o porezu na dodanu vrijednost čl. 45, st.4

¹³Dr.sc. Tanja Poletan Jugović, Pomorski fakultet u rijeci, Međunarodno otpremništvo – predavanja, literature za prvi kolokvij.

¹⁴Intervju sa voditeljem računovodstvenog odjela “Đugumd.o.o”, (Damir Katić)

- Obvezno informiranje klijenata o trenutnoj situaciji i mogućim okolnostima
- Prihvat, otprema, doprema i provoz robe
- Intradacija
- Ugovori o carinskom zastupanju
- Sudjelovanje u kontroli kvalitete i kvantitete robe
- Izdavanje potrebnih prijevoznih dokumenata

Između navedenih mogu se izdvojiti **intradacija i carinsko zastupanje** kao dva otpremnička poslovna procesa koji se najčešće odvijaju u registriranim djelatnostima međunarodnih otpremnika:¹⁵

2.5.1 Intradacija i carinsko zastupanje

Intradacija se može definirati kao menadžment prijevoza određenog tereta, odnosno odgovornost otpremnika da organizira prijevoz robe na optimalan i najisplativiji način. Intradacija kao najosjetljiviji dio otpremničke djelatnosti zahtijeva i najveću odgovornost, te savršena intradacija podrazumijeva i savršeno organiziranu i izvedenu logistiku. Prije same izvedbe navedenog poslovnog procesa, trebaju se uzeti u obzir sljedeće stavke:

- Odabir i ugovaranje najprihvatljivijeg prijevoznog sredstva koji će u isto vrijeme biti ekonomičan te se neće sumnjati u kvalitetu i sigurnost prijevoza i robe
- Odabir i organizacija najprihvatljivijeg prijevoznog puta koji će predstavljati najmanji trošak
- Odabir optimalne tehnologije prijevoza kojim će roba biti otpremljena – (ovisi o vrsti robe) palete, kontejneri, kartonski box, RO-RO.....
- Odabir vremena u kojem će roba biti otpremljena

Sami troškovi koji su nastali kroz poslovni proces intradacije zavise od tri aspekta: ¹⁶

¹⁵Istražen uzorak od 15 poduzeća iste ili slične djelatnosti, na području Grada Ploča te međunarodnog graničnog prijelaza Bijača.

NAPOMENA: djelatnost međunarodnog otpremništva je obiteljski posao već 21 godinu (*Feršped d.o.o*) pa je određena količina informacija od prije poznata i dostupna autoru.

¹⁶Dr.sc. Tanja Poletan Jugović, Pomorski fakultet u rijeci, Međunarodno otpremništvo – predavanja, literature za prvi kolokvij.

- Vrijednosti robe
- Količini robe
- Tarifi za prijevoz robe
 - prirodni tarifni sustav (na tarifu utječe težina robe te duljina cijelog prijevoza)
 - ekonomsko politički tarifni sustav (vrijednost i količina robe + državni utjecaji)
 - državni tarifni sustav (pod direktnim utjecajem države)
 - mješoviti tarifni sustav (kombinacija navedenih tarifa)

U svezi navedenih aspekata koji utječu na činjenice, računovodstveni odjel mora zaprimiti sve podatke o vrsti, količini i kvaliteti robe na ukrcaju, mogućoj doradi, te iskrcaju. Uz navedene pretpostavke računovodstvo također mora biti upoznato sa vrstama tarifa, tarifnim odredbama te u kojem slučaju se primjenjuje koja vrsta tarife.

Vrijednost i količina robe koja se prevozi je obrnuto proporcionalna vezanim troškovima za prijevoz istih, što bi značilo ako se prevozi roba sa većom vrijednošću troškovi koji se odnose na prijevoz te robe bit će manji, isti slučaj je ako se prevozi veća količina robe.¹⁷

Što se tiče pravnog aspekta i zakonskih regulativa vezanih za instradaciju, treba izdvojiti zakone vezane za cestovni prijevoz:¹⁸

- Hrvatski pravni izvori cestovnog prometa
 - Zakon o prijevozu u međunarodnom cestovnom prometu
 - Pravilnik o posebnim uvjetima glede motornog vozila kojim se obavlja javni prijevoz i prijevoz za javne potrebe
 - Pravilnik o postupku, načinu i kriterijima raspodjele stranih dozvola za međunarodni cestovni prijevoz stvari
 - Pravilnik o izdavanju dozvole stranom prijevozniku za unutarnji prijevoz stvari
 - Pravilnik o naknadi za ceste što se plaća na strana vozila
 - Odluka o razvrstavanju magistralnih cesta

¹⁷Dr.sc. Tanja Poletan Jugović, Pomorski fakultet u rijeci, Međunarodno otpremništvo – predavanja, literature za prvi kolokvij

¹⁸ Ratko Zelenika, Zvonimir Aržek, Henrik Oblak, Pavle Simić - Međunarodna špedicija (1996), str. 132

- Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati kolodvori i pristaništa za utovar, pretovar i istovar pošiljaka životinja
- Pravilnik o načinu dezinfekcije prijevoznih sredstava kojima se prevoze pošiljke životinja, proizvodi životinjskog podrijetla i otpadne animalne tvari
- Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati objekti za smještaj životinja i skladišta za smještaj animalne tvari na graničnim prijelazima

- Multilateralni izvori cestovnog prometa

- CMR = Konvencija o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom
- ADR = Europski sporazum o prijevozu opasne robe cestom,
- TIR = Carinska konvencija o međunarodnom prijevozu robe

Carinsko zastupanje podrazumijeva obavljanje svih pravno-zakonskih radnji u svezi sa carinjenjem robe, međutim da bi otpremnik bio u mogućnosti legalno obavljati navedeni poslovni postupak mora imati odgovarajuću licencu, koju izdaje Carinska uprava RH, a vrijedi 5 godina.

Otpremnici/špediteri, nakon primljene dispozicije (dokument potreban za početak radnog odnosa) te na osnovu podataka koji se nalaze u tom dokumentu (vrsta i vrijednost robe, mjesto utovara-istovara, prijevozno sredstvo....) mogu cariniti robu, s tim da nalogodavac odgovara za podatke koji se nalaze u dispoziciji te ostale podatke popratno poslane. Carinjenje se obavlja na mjestu određenom od strane otpremnika.

Proces carinjenja kao takav ne može započeti bez jedinstvene carinske deklaracije (JCD), koju otpremnik može ispostaviti tek nakon primljene dispozicije i ovlaštenja kojeg je poslao nalogodavac.

Međutim, proces carinjenja još nije gotov, te na osnovu jedinstvene carinske deklaracije dalje se provodi proces kontrole robe tj. da li se radi o navedenoj robi, količini, vrijednosti. U ovisnosti o

vrsti robe koja se prevozi postoje različite kontrole koje se odvijaju uz prisustvo carinske službe:

19

- Fitopatološka kontrola – provodi se ukoliko se prevozi roba koja sadrži određen postotak dijelova od biljaka.
- Sanitarno-inženjerska kontrola – nastupa ako je predmet prijevoza hrana i namirnice namijenjene ljudskoj uporabi.
- Veterinarska kontrola – ako se prevozi živo stado, meso i mesne prerađevine, mlijeko i sl. tada se carinski postupak ne može završiti ukoliko veterinar nije pregledao iste.

Nakon navedenih postupaka roba postaje „carinska“, sa žigom carine kao dokazom, sve do izlaska iz zemlje.

U smislu pravnog aspekta mogućnost izvršavanja poslova carinskog zastupanja ima onaj špediter koji zadovoljava sljedeće stavke:²⁰

- sjedište na području Republike Hrvatske
- registriran je za obavljanje gospodarske djelatnosti
- najmanje jedan djelatnik mora biti zaposlen koji ima odobrenje za obavljanje poslova ovlaštenoga carinskog zastupnika
- utvrđene uvjete za obavljanje djelatnosti ovlaštenoga carinskog otpremnika
- raspolaže potrebnom računalnom opremom za obavljanje poslova carinskog otpremnika

Izdavanje dozvola zastupanja određenoj osobi koja se vodi kao zaposlena u poduzeću samo ako:

- raspolaže poslovnim prostorom
- ima najmanje srednjoškolsko obrazovanje
- ima položen stručni ispit za obavljanje poslova ovlaštenoga carinskog zastupnika ili državni stručni ispit za carinske službenike
- ima potvrdu o nekažnjavanju u povezanim djelatnostima

¹⁹Terensko istraživanje od strane autora, provedeno u poduzećima međunarodnog otpremništva u Luci Ploče te graničnom prijelazu Bijača. Intervju sa voditeljem računovodstva “Đugumd.o.o” Damirom Katićem.

²⁰NN 92/2001 , Zakon o uvjetima za obavljanje poslova zastupanja u carinskom postupku

Zakonski propisi i uredbe koje reguliraju poslove carinskog otpremništva su:

- Zakon o uvjetima za obavljanje poslova zastupanja u carinskom postupku²¹
- Pravilnik o davanju odobrenja za obavljanje poslova ovlaštenim carinskim otpremnicima i ovlaštenim carinskim zastupnicima²²
- Pravilnik o polaganju stručnog ispita za ovlaštenog carinskog zastupnika²³

2.6 Incoterms

Incoterms ili pariteti su uvjeti pod kojim se potpisuje ugovor o poslovanju između prodavača (izvoznika) te kupca robe (uvoznika). Spomenuti uvjeti se većinom odnose na troškove koji se pojavljuju kroz veći dio samog procesa kupoprodaje robe (utovar, istovar, troškovi prijevoza, carinjenje). Incoterm su pravila pod kojim se navedeni troškovi te određene odgovornosti raspoređuju na ugovorne strane, tj. uvjeti koji određuju koju vrstu troška će snositi koja strana.

Iako su ovi pariteti usmjereni na odnos između kupca i prodavača robe, oni također utječu na međunarodnog otpremnika i njegovo vođenje dužničko-potražne evidencije. Incoterms su propisani od Međunarodne gospodarske komore (International chamber of commerce) te su u nastavku navedene vrste bitne za ovaj rad:

- DAT (isporučeno na terminal) – troškove, odgovornost i rizik za prijevoz, iskrcaj i osiguranje robe do terminala snosi prodavatelj, te također izvozni carinski postupak. Dok sve nabrojene troškove nakon uvoza snosi kupac.
- DDP (isporučeno ocarinjeno) – odgovornost i sve troškove prijevoza te carine snosi prodavatelj
- FOB (franko²⁴ utovareno na brod) – odgovornost i prijevozno-carinske troškove snosi prodavatelj do trenutka ukrcaja robe na brod u luci.

²¹NN 92/2001: Zakon o uvjetima za obavljanje poslova zastupanja u carinskom postupku.

²²NN 93/2002: Pravilnik o davanju odobrenja za obavljanje poslova ovlaštenim carinskim otpremnicima I ovlaštenim carinskim zastupnicima.

²³NN 9/14: Pravilnik o polaganju stručnog ispita za ovlaštenog carinskog zastupnika.

²⁴Trgovinska klauzula

- FAS (franko uz bok broda) – troškovne pretpostavke kao FOB, ali ih prodavatelj snosi do iskrcaja pored broda
- CFR (cijena s prijevozom uz naznaku luke) – troškove transporta do ukrcaja robe na brod u luci plaća prodavatelj, ali sve troškove osiguranja plaća kupac robe.
- EXW (franko tvornica) – prodavatelj snosi samo troškove do ukrcaja robe u kamion, a sve ostale troškove transporta, osiguranja te carine snosi kupac robe.

3. SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA MEĐUNARODNOG OTPREMNIŠTVA NA PRIMJERU “ĐUGUM D.O.O”

3.1 Đugum d.o.o

„Đugum“ je društvo sa ograničenom odgovornošću za međunarodno otpremništvo, trgovinu, turizam i usluge.

Društvo je osnovano 1999. pod matičnim brojem subjekta (MBS) 060162209 i s temeljnim kapitalom 24.000,00 kn. Sjedište Društva je na adresi Neretljanskih gusara 12, Ploče, a osim što posluje u Pločama aktivna je i podružnica u Novim Selima na graničnom prijelazu.²⁵

Osnovna djelatnost Društva je međunarodno otpremništvo.

Društvo ima 2 direktora od kojih svaki zastupa društvo pojedinačno i samostalno, to su Damir Katić i Niko Orepić, a broj zaposlenih u Društvu na dan 31.12.2016.g. iznosi 5 djelatnika, struktura zaposlenih je sljedeća:

Tablica 1, Struktura zaposlenih

RB	STRUČNA SPREMA	31.12.2015.	31.12.2016.
1.	VSS	3	3
2.	SSS	2	2
	UKUPNO	5	5

Izvor: Javna objava , FINA

Ima za obvezu primjenjivati Hrvatske standarde financijskog izvještavanja gledano sa računovodstvenog aspekta, ali također mora pratiti neke međunarodne zakone (navedenih u prethodnom dijelu ovog rada) zbog opisa i vrste djelatnosti kojom se to poduzeće bavi.

²⁵Bilješke uz financijske izvještaje, Javna objava - FINA

3.2 Prolazne stavke i pariteti

Prolazne stavke su one koje se u eksternim izvještajima ne nalaze niti ne utječu na prihode ni rashode poduzeća, što bi značilo da te stavke ne igraju nikakvu ulogu u obračunavanju porezne osnovice samog poduzeća. (One se nalaze u internoj evidenciji poduzeća) Kada se izda ili primi račun koji se sastoji od dijela u kojemu se nalaze prolazne stavke, tada taj navedeni dio ne ulazi u knjigu izlaznih računa (IRA) niti u knjigu ulaznih računa (URA).

Svi troškovi u kojima se poduzetnik ne pojavljuje kao vjerovnik ili dužnik ne ulaze u poreznu osnovicu nego se evidentiraju kao prolazne stavke.

U spomenute stavke ulaze sljedeće (koje se najčešće pojavljuju u poslovanju poduzeća „Đugum d.o.o“)

- PDV prilikom carinjenja robe
- Pregled robe
 - Fitopatološki pregled
 - Sanitarni pregled
 - Veterinarski pregled

Pregledi ispravnosti i kvalitete robe su objašnjeni u prijašnjem dijelu rada, a PDV se odnosi na postotak od vrijednosti robe. Knjigovodstvena isprava, u ovom slučaju račun koji je izdan klijentu mora sadržavati određene podatke o poduzeću: adresa sjedišta, OIB, matični broj, banka u kojoj poduzeće vodi račun te IBAN računa, kontakt podatke, datum izdavanja računa, podatke klijenta, rok plaćanja, potpis odgovorne osobe te pečat što se može vidjeti na primjeru na idućoj stranici:

ĐUGUM d.o.o. - PLOČE

MEĐUNARODNO OTPREMNIŠTVO I POMORSKA FINACIJA

Ured: Neretljanskih gusara 12, 20340 Ploče, tel: 020/670-236, fax: 020/670-246

Ured: Granični prijelaz Nova Sela, 20278 Nova Sela, tel/fax: 020/694-606

OIB: 48690703758, MB: 01455338, Banka: Privredna banka Zagreb d.d.-Zagreb

IBAN: HR21 2340 0091 1001 9121 4, SWIFT: PBZGHR2X

PDV br. HR48690703758, e-mail: djugum10@gmail.com

Kupac:

MEDUZA d.o.o.
MIRKA BOGOVIĆA 3
47000 KARLOVAC

OIB: 34212194935

Mjesto izdavanja: Ploče

Datum: 04.05.2017.g.

Način plaćanja: Transakcijski račun

Šifra operatera: 1

Vrijeme: 14:41

Datum izvršenja usluge: 04.05.2017.g.

Rok plaćanja: 22.05.2017.g.

RAČUN br. 418/1/1

Red. broj	Opis	Jed. mjere	Količina	PDV %	Cijena (kn)	Iznos (kn)
1.	Otpremničke usluge po ICD 109-6 sa obrascima*	kom	1	0,00	350,00	350,00
						350,00
					Oslobođeno PDV-a (osn: 350,00 kn)	0,00
					Sveukupno:(kn)	350,00

* PDV nije obračunat temeljem čl.45.st.1.toč.4. Zakona o PDV-u - izvoz.
U slučaju zakašnjenja plaćanja zaračunavamo zakonsku zateznu kamatu.

Fakturirao:

Damir Katić
(Damir Katić)

ĐUGUM d.o.o.
za međunarodno otpremništvo,
trgovinu, turizam i usluge
M.P. PLOČE 2

Odgovorna osoba:

Damir Katić
(Damir Katić)

Upisan u sudski registar kod Trgovačkog suda u Splitu (ješen broj 11-98/1102-4 od 28.07.1999., MBS 060122509, Temeljni kapital: 24.000,00 kn uplaćan u cijelosti), Matični broj: 21221/2017-0121

Slika 1 Račun bez prolaznih stavki

Izvor: Interni podatci firme

Kao što se vidi iz priloženog računa, PDV se ne obračunava po čl.45.st 1.toč.4 Zakona o PDV-u, koji kaže da usluge izravno povezane sa uvozom i izvozom dobara se ne oporezuju.

Kod samog postupka knjiženja puni iznos, odnosno 350 kuna, ide na dugovnu stranu konta Kupac (1200) te isti taj iznos kao protustavka na potražnu stranu konta Prihod od prodaje usluga (7510).

Tablica 2, Primjer knjiženja računa bez prolaznih stavki

KONTO	IZNOS	
	DUGUJE	POTRAŽUJE
Kupci (Meduza) 1200	350,00	-----
Prihod od prodaje – 75100	-----	350,00

Izvor: Interni računovodstveni podatci

Na priloženom računu se može vidjeti da nema stavki koje nikako ne utječu na račun dobiti i gubitka, tj. prolaznih stavki, te on predstavlja samo jedan od primjera koji isključuju obavljanje usluga povezanih sa spomenutim stavkama.

Ovakvi slučajevi kod kojih nema prolaznih stavaka u praksi, kod poduzeća „Đugum d.o.o.“ su također zauzeli određeni udio u sveukupnom poslovanju ,jer je određena količina robe koja stiže tankerima i carini se u Luci Ploče namijenjena građevnim potrebama (kamen, željezo, bakar.....) te različiti energenti i fosilna goriva kao što su ugljen, nafta, plin i ostala roba koji ne zahtijeva preglede sanitarnog i fito inženjera te veterinarara.

Međutim, na računu izdanom na osnovu otpremničkih usluga, te na temelju tih usluga i povezane usluge koje spadaju pod prolazne stavke, moraju biti naglašene kao prolazne te njihov iznos i zakon koji se odnosi na spomenute stavke. U daljnjem se može vidjeti primjer računa koji u sebi sadržava navedene te primjer knjiženja.

ĐUGUM d.o.o. - PLOČE

MEĐUNARODNO OTPREMNIŠTVO I POMORSKA FINANCIJA
Ured: Neretljanskih gusara 12, 20340 Ploče, tel: 020/670-236, fax: 020/670-246
Ured: Granični prijelaz Nova Sela, 20278 Nova Sela, tel/fax: 020/694-606
OIB: 48690703758, MB: 01455338, Banka: Privredna banka Zagreb d.d.-Zagreb
IBAN: HR21 2340 0091 1001 9121 4, SWIFT: PBZGHR2X
PDV br. HR48690703758, e-mail: djugum10@gmail.com

Kupac:

HABITUS AGRO d.o.o.
SPLITSKA 53 A
20350 METKOVIĆ
OIB: 20855316324

Mjesto izdavanja: Ploče

Datum: 03.05.2017.g.

Način plaćanja: Transakcijski račun

Šifra operatera: 1

Vrijeme: 14:05

Datum izvršenja usluge: 03.05.2017.g.

Rok plaćanja: 12.05.2017.g.

RAČUN br. 410/1/1

Red. broj	Opis	Jed. mjere	Količina	PDV %	Cijena (kn)	Iznos (kn)
1.	Otpremničke usluge po UCD 591-6 sa obrascima	kom	1	25,00	400,00	400,00
2.	Pregled rep.fito-sanitarnog inspektora *	kom	1	0,00	360,00	360,00
3.	Carina po UCD 591-6 *	kom	1	0,00	0,00	0,00
4.	PDV po UCD 591-6 *	kom	1	0,00	15.637,29	15.637,29
						16.397,29
PDV 25% (osn: 400,00 kn)						100,00
Prolazne stavke(osn:15.997,29 kn)						0,00
Sveukupno (kn):						16.497,29
* PDV nije obračunat temeljem čl.33.st.3.Zakona o PDV-u - prolazne stavke						
U slučaju zakašnjenja plaćanja zaračunavamo zakonsku zateznu kamatu.						

Fakturirao:

Damir Katić
(Damir Katić)

ĐUGUM d.o.o.
za međunarodno otpremništvo,
trgovinu, turizam i usluge
M.P. PLOČE 2

Odgovorna osoba:

Damir Katić
(Damir Katić)

Slika 2: Račun sa prolaznim stavkama

Izvor: interni podatci firme

Tablica 3: Knjiženje računa sa prolaznim stavkama

KONTO	IZNOS	
	DUGUJE	POTRAŽUJE
Kupci (Habitus) - 1200	16.497,29	-----
Prihod od prodaje - 75192	-----	400,00
Obv za carinu - 2470	-----	15.637,29
Obv za PDV- 2400	-----	100,00
Obv za vet. i fito pregl. 2475	-----	360,00

Izvor: interne informacija poduzeća

Prikazani račun glasi na kupca „Habitus“ koji se bavi poljoprivrednim djelatnostima, što znači da je predmet carine roba biljnog ili životinjskog podrijetla koja zahtijeva fito-sanitarni pregled robe.

Postupak unošenja ovog i sličnih poslovnih procesa u knjige je takav da navedeni pregledi, te PDV na vrijednost robe ulaze u knjige kao prolazne stavke koje su pojašnjene u prethodnom dijelu.

PDV po računu se obračunava samo na vrijednost obavljenih usluga poduzeća Đugum te u ovom slučaju one iznose 400,00 kn + 100,00 kn PDV, a ostali iznos računa od 15.997,29 se knjiže kao prolazne stavke (kojima su plaćeni pregledi te PDV na vrijednost robe) koje se nalaze samo u knjigovodstvenoj evidenciji firme, ali ne u financijskim izvještajima za eksterne korisnike.

Kako bi se osiguralo da „Đugum d.o.o.“ ima dovoljan iznos novca kojim će platiti prolazne stavke, te kako bi Đugum bio siguran u naplatu potraživanja od klijenta, oni (u ovom slučaju Habitus) u većini slučajeva šalju predujmove sa pretpostavljenim iznosom troška.

Kao potvrdu o utrošenom predujmu na odgovarajuće troškove Đugum šalje klijentu sljedeće:

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 78
OIB: 76767369197

Uprava kvalitete hrane i fitosanitarne politike
SEKTOR FITOSANITARNE INSPEKCIJE
Odjel – PJ fitosanitarne inspekcije SPLIT
Ispostava NOVA SELA

RAČUN br. 2-17-81093

naknada za fitosanitarni pregled
pri unošenju, izvozu i reeksportu

Nadnevak izdavanja: 03.05.2017

Primatelj: Državni proračun Republike Hrvatske

IBAN: HR1210010051863000160

ĐUGUM

Neretvanskih gusara 12
20340 PLOČE

OIB: 48690703758

Tel.: 020 670 236

Model: HR68

Poziv na broj odobrenja: 5215-48690703758

Vrsta pregleda*: U

Mjesto pregleda: NOVA SELA

Nadnevak pregleda: 03.05.2017

Red. br. u evid.	Oznaka ili naziv prijevoznog sredstva / isprava	Vrsta bilja / stavka	Mjerna jedinica	Količina	Iznos kuna
66	K91 O 460/O59 M 516	PRESADNICE POVRČA	KOM	36.700	
		Provjera isprava			50,00
		Provjera identiteta			50,00
		Provjera zdravstvenog stanja			260,00

* U = unošenje, I = izvoz, R = reeksport

UKUPNO: 360,00

Naknada je zaračunata na temelju Pravilnika o naknadama za poslove zdravstvene zaštite bilja («Narodne novine», br. 116/09 i 25/11), Oslobođeno plaćanja PDV-a na temelju članka 6. stavka 5. Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

Stranka je obvezna iznos prema ovom računu uplatiti odmah (granični prijelaz) ili u roku od 15 dana od dana njegova izdavanja (ostala mjesta pregleda) i inspektorima predočiti dokaz o uplati.

Fitosanitarni inspektor:
BRANKO ŽDERIĆ

Slika 3: Račun Fito-sanitarne inspekcije

Izvor: interna dokumentacija poduzeća

EUROPSKA ZAJEDNICA		1 DEKLARACIJA		A CARINARNICA ODREDIŠTA													
8 Primatelj HABITUS AGRO d.o.o. Splitska ulica 53 A 20350, Metković, HR Indikator AEO: 0 - NE Br: HR20855316324		IM A BIS 3 Obrasci 002 002 8		MRN: 17HR080659U0005916 													
2 Pošiljatelj/Izvoznik Br: ---		33 Tarifna oznaka 06029050 90 V610		15 Sif. zem. otp./izv. ---													
37 Br. st 1		34 Sif. zem. podr. BA		35 Bruto masa (kg) 5.100,000													
1 Pakiranje i opis robe Oznake i brojevi - kontejner (br.) - broj i vrsta (33 PX paleta) SADNICE LUBENICE(36700komada)		37 Postupak 4000		38 Neto masa (kg) 3.900,000													
		36 Prefer. 300		39 Kvota ---													
		40 Isprava/prethodni dokument (Z 355 17HR080659N0013637)															
		41 Posebna mjerna jedinica ---															
		42 Vrijednost stavke 16.184,70		43 MV 1													
		46 Statistička vrijednost 120.286,86															
4 Posebne primjedbe /priloženi dokumenti /uvjerenja i dozvole		47 Obračun davanja <table border="1"> <thead> <tr> <th>Vrsta</th> <th>Osnovica</th> <th>Stopa</th> <th>Iznos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A00</td> <td>120.286,86</td> <td>0</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>B00</td> <td>120.286,86</td> <td>13</td> <td>15.637,29</td> </tr> </tbody> </table>				Vrsta	Osnovica	Stopa	Iznos	A00	120.286,86	0	0,00	B00	120.286,86	13	15.637,29
Vrsta	Osnovica	Stopa	Iznos														
A00	120.286,86	0	0,00														
B00	120.286,86	13	15.637,29														
		Uk iznos duga: HRK		15.637,29													
		Uk. iznos dod. jamstva: HRK		0,00													
2 Pošiljatelj/Izvoznik Br:		33 Tarifna oznaka		15 Sif. zem. otp./izv.													
		32 Br. st															
1 Pakiranje i opis robe Oznake i brojevi - kontejner (br.) - broj i vrsta		34 Sif. zem. podr.		35 Bruto masa (kg)													
		37 Postupak		38 Neto masa (kg)													
		36 Prefer.		39 Kvota													
		40 Isprava/prethodni dokument															
		41 Posebna mjerna jedinica															
		42 Vrijednost stavke		43 MV													
		46 Statistička vrijednost															
44 Posebne primjedbe /priloženi dokumenti /uvjerenja i dozvole		47 Obračun davanja <table border="1"> <thead> <tr> <th>Vrsta</th> <th>Osnovica</th> <th>Stopa</th> <th>Iznos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>				Vrsta	Osnovica	Stopa	Iznos								
Vrsta	Osnovica	Stopa	Iznos														
		Uk iznos duga:															
		Uk. iznos dod. jamstva:															

Slika 4: PDV na robnu vrijednost

Izvor: interna dokumentacija poduzeća

Nakon što je odgovorna osoba zaposlena u poduzeću „Đugum“ poslala priložena račun od fito-sanitarnog inženjera te plaćen PDV na vrijednost robe, tada klijent (u ovom slučaju Habitus) može biti siguran u to da je predujam iskorišten u ono za što je namijenjen, te mu se vraća neiskorišteni dio predujma ili nadoplata ukoliko je iznos sa navedena dva dokumenta veći od samog predujma.

Pariteti ili incoterms su uvjeti pod kojim posluju kupoprodajne ugovorne strane te su objašnjeni u prethodnom dijelu rada. Troškovi koji su povezani sa paritetima a snosi ih „Đugum d.o.o.“ također spadaju pod prolazne stavke, međutim oni nisu tako čest slučaj kao troškovi pregleda ispravnosti te troškovi PDV-a na robu.

Naime, može doći do situacija kada se kupac i prodavatelj robe dogovore i usuglase za primjenu bilo kojeg incoterm-a, npr. „FOB“ gdje troškove prijevoza snosi prodavatelj. Međutim, isti taj prodavatelj se može dogovoriti sa međunarodnim otpremnikom da on plati taj prijevoz. U skladu sa navedenom situacijom, „Đugum“ kao otpremnik bi bio obvezan platiti troškove prijevoza, koje bi on kasnije uključio u svoj račun ispostavljen prodavatelju te bi se evidentirao u računovodstvu kao prolazna stavka, koja ne utječe na račun dobiti i gubitka te na poreznu osnovicu.

U sljedećem primjeru se može vidjeti knjiženje te račun koji je ispostavljen od strane prijevoznika “Andrija Marušić” a glasi na “Đugum d.o.o” , što znači da je upravo navedenom otpremniku usuglašena odgovornost, za prijevoz robe od luke Ploče do Metkovića:

Tablica 4: Knjiženje incoterm povezanih troškova

KONTO	IZNOS	
	DUGUJE	POTRAŽUJE
Trošak prijevoza - 410	1.000,00	-----
Dobavljač - 2200	-----	1.250,00
PDV - 1400	250,00	-----

Izvor: Interni podatci firme

FROM :

FAX NO. :

Aug. 13 2017 01:28PM P2

125

R-2

**PRIJEVOZNIK
ANDRIJA MARUŠIĆ**

Prud 189/1, 20352 Vid, Metković, HR

Tel/fax: 020 687 136
Mob: 091 687 1360

e-mail andmarus@inet.hr
OIB: 83362258154

RAČUN br. 214 / 1 / 1
VID 16.06.2017
Vrijeme: 12:03:59
Dospjeća, 16.07.2017

Đugum d.o.o.

Neretjanskih gusara 12
20340 Ploče
OIB: 48690703758

Vrsta usluge	JM	Količina	Cijena	Iznos	Popust %	Iznos
Prijevoz kontejnera na relaciji Ploče - Metković	Tura	1,00	1.000,00	1.000,00		

Datum isporuke:
Ploče - Metković

1.000,00

MSCU727475-6

Stopa %	Osnovica	P.D.V.
25	1.000,00	250,00

UKUPNO kn 1.250,00

Način plaćanja: Transakcijski račun
Obracun prema naplaćenju naknadi
Žiro-račun:
ZABA SWIFT/BIC : ZABA HR 2X
4373560014269447
HR4423600001102404966

Fakturirao - operater:
ANDRIJA

odgovorna osoba:

PRIJEVOZNIK
ANDRIJA MARUŠIĆ
PRUD - METKOVIĆ

Slika 5: Račun autoprijevoznika

Izvor: Interna dokumentacije firme

Međutim, ukoliko nije naglašeno ni ugovoreno da međunarodni otpremnik plaća prijevoz i povezane troškove, to se u potpunosti odvija prema paritetu gdje troškove plaća kupac ili prodavatelj. Iako proces koji se odvija na takav način ne igra nikakvu ulogu u računovodstvenoj evidenciji otpremnika („Đugum“), on mora posjedovati taj račun radi nesmetanog odvijanja

carinjenja robe.

Primjer povezanog računa:

HERCEGOVINALIJEK D.O.O.
Mostar
Muje Pašića 4
VAT No: 227015090005

INVOICE : 20
Date of issue: 01.08.2017, Mostar
Date of delivery: 01.08.2017

Purchase order No:

KARLO PROMET D.O.O., Metković, Hrvatska	
Don Radovana Jerkovića 1/5	
Metković	
20350	
VAT No: 000000000000	

No.	Description	Unit	Quantity	Price €	Rebate %	Price -rebate €	Total amount €
1	GROŽDE CRNO CARDINAL, KLASA II, LOT 20173101	KG	9.030,00	0,70	0,00	0,70	6.321,00
TOTAL AMOUNT €							6.321,00

Terms of payment 0 days
Total amount € : 6.321,00
Discount : 0,00 % 0,00
Total for pay € : 6.321,00

Party : EXW MOSTAR
Colli No : 1260 GAJBI, 14 PALETA
1. GROŽDE CRNO CARDINAL, KLASA II, LOT 20173101, 1260 GAJBI, 14 PALETA

Brutto Weight: 9777,00 KG
1 GROŽDE CRNO CARDINAL, KLASA II, LOT 20173101, 9777,00 KG

Netto Weight: 9030,00 KG
1 GROŽDE CRNO CARDINAL, KLASA II, LOT 20173101, 9030,00 KG

Comment : ĐURO ŠUTALO, DU 701-GH
Oslobodeno plaćanja PDV-a po članu 27 stav 1 tačka 2 Zakona o PDV-u.
Please, when You pay this Invoice specify this number : 20
All amounts presented in €.
Could you please place the payment in favour of : NLB TUZLANSKA BANKA DD TUZLA
SWIFT CODE: TBTUBA22
For: Hercegovinalijek doo Mostar through HYPO VEREINSBANK
SWIFT: HYVEDE33
IBAN: BA39 1327010073101460

DIREKTOR M.P.
Bego Mezić

CONTROLLED BY: M.P. CUSTOMER :

Udio u sudskom registru: Kantonalni sud Mostar, U1-40/94
Telefon: +387 36 501 511 Fax: +387 36 501 501
Internet: www.hercegovinalijek.ba
E-mail: info@hercegovinalijek.ba

Poslovna banka:
Bozna Bank International doo 1417010002259042
Ziraat Bank 1860001056565056
Raiffeisen Bank 181200000030032
Vakufna banka d.d. Rijeka Mostar 1604600046915592

In case of conflict, Court of Mostar is authorized.

ICS
No. Broj: ICS QMS 176 1048 13

Slika 6: Primjer računa povezanog sa incoterm uvjetima

Izvor: Interna dokumentacija poduzeća

Kao što je već rečeno, prikazani račun se ne knjiži u knjigama „Đugum d.o.o“ ali ga on mora posjedovati u svom knjigovodstvu kao dokaz poslovnog procesa.

3.3 Knjiga URA

Knjiga URA

Od: 01.06.2017 do: 30.06.2017

Broj	Racun		Dobavljač		Porezna osnovica			Ukupan iznos m. s porezom	Pretporez Ukupno	Pretporez 5%		Pretporez 13%		Pretporez 25%		Ne pod- liježe
	Broj	Datum	Naziv i sjedište	OIB	5%	13%	25%			Odbija se	Ne odbija se	Odbija se	Ne odbija se	Odbija se	Ne odbija se	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
119	06/17	01.06.2017	HRVATSKA RADIOTELEVIZIJA Z	68419124305	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	80,00
120	06/17	01.06.2017	HRVATSKA RADIOTELEVIZIJA Z	68419124305	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	160,00
121	48314838	01.06.2017	STANO-JPRAVA d.o.o. SPLIT	17418170125	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	112,22
122	2507-204-770033	02.06.2017	CENTAR ZA VOZILA HRVATSKE	73294314024	0,00	0,00	1.120,00	1.400,00	280,00	0,00	0,00	0,00	0,00	280,00	0,00	0,00
123	679/P2/1	03.06.2017	AMADEUS II OPUZEN	78248871009	0,00	0,00	1.039,29	1.299,11	259,82	0,00	0,00	0,00	0,00	259,82	0,00	0,00
124	63/1/1	05.06.2017	OBRT TALAJIC METKOVIC	90556720299	0,00	0,00	30,00	37,50	7,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,50	0,00
125	214/1/1	16.06.2017	PRIJEVOZNIK ANDRIJA MARUŠI	83362258154	0,00	0,00	1.000,00	1.250,00	250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	250,00	0,00	0,00
126	51-LITPL1-360	19.06.2017	LUKOC d.o.o. PLOČE	44791882839	0,00	0,00	215,00	268,75	53,75	0,00	0,00	0,00	0,00	53,75	0,00	0,00
127	256/0/1/1	26.06.2017	BONITA TRADE PLOČE	23856116042	0,00	0,00	56,00	70,00	14,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,00	0,00
128	78-0617-0483147	28.06.2017	FINANCIJSKA AGENCIJA ZAGREB	85821130368	0,00	0,00	184,00	230,00	46,00	0,00	0,00	0,00	0,00	46,00	0,00	0,00
129	312/1/2	28.06.2017	RM PRESTIGE d.o.o. PLOČE	06935288183	0,00	0,00	554,40	693,00	138,60	0,00	0,00	0,00	0,00	138,60	0,00	0,00
130	2270293	30.06.2017	GRAD PLOČE PLOČE	15429488788	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	210,00
131	82/NP1/2	30.06.2017	C-COMPANY d.o.o. PLOČE	82699953225	0,00	0,00	110,00	137,50	27,50	0,00	0,00	0,00	0,00	27,50	0,00	0,00
132	904/P1/0	30.06.2017	ANADA d.o.o. ZAGREB	61280491641	0,00	0,00	785,00	981,25	196,25	0,00	0,00	0,00	0,00	196,25	0,00	0,00
133	234-12178258395	30.06.2017	PRIVREDNA BANKA ZAGREB ZA	02535697732	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	612,18
134	06/17	30.06.2017	HEP OPSKRBA d.o.o. ZAGREB	63073332379	0,00	458,11	0,00	517,66	59,55	0,00	0,00	59,55	0,00	0,00	0,00	0,00
135	17-300-025708	30.06.2017	KOMUNALNO ODRŽAVANJE d.o.o.	44270699963	0,00	103,80	0,00	117,29	13,49	0,00	0,00	13,49	0,00	0,00	0,00	0,00
136	30-2017-302515	30.06.2017	IZVOR PLOČE	09475552617	0,00	36,30	0,00	41,02	4,72	0,00	0,00	4,72	0,00	0,00	0,00	4,95
137	06/17	30.06.2017	HRVATSKI TELEKOM d.d. ZAGREB	81793146560	0,00	0,00	1.485,46	1.856,83	371,37	0,00	0,00	0,00	0,00	371,37	0,00	0,00
138	06/17	30.06.2017	HRVATSKI TELEKOM d.d. ZAGREB	81793146560	0,00	0,00	915,40	1.144,25	228,85	0,00	0,00	0,00	0,00	228,85	0,00	0,00
139	06/17	30.06.2017	HRVATSKI TELEKOM d.d. ZAGREB	81793146560	0,00	0,00	255,51	319,39	63,88	0,00	0,00	0,00	0,00	63,88	0,00	0,00
140	06/17	30.06.2017	HRVATSKI TELEKOM d.d. ZAGREB	81793146560	0,00	0,00	83,00	103,75	20,75	0,00	0,00	0,00	0,00	20,75	0,00	0,00
141	06/17	30.06.2017	HRVATSKI TELEKOM d.d. ZAGREB	81793146560	0,00	0,00	119,00	148,75	29,75	0,00	0,00	0,00	0,00	29,75	0,00	0,00
142	73217/K/1	30.06.2017	INA d.d. ZAGREB	27759560625	0,00	0,00	777,42	971,78	194,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	194,36	0,00
6. Mjesec					0,00	598,21	8.729,48	11.587,83	2.260,14	0,00	0,00	77,76	0,00	1.966,52	215,86	1.179,35
					0,00	598,21	8.729,48	11.587,83	2.260,14	0,00	0,00	77,76	0,00	1.966,52	215,86	1.179,35

Slika 7: URA

Izvor: interna dokumentacija poduzeća

Po priloženom se može vidjeti URA koja se sastoji od svih ulaznih računa koji su zaprimljeni u mjesecu lipnju, te se ti računi većinom ponavljaju na mjesečnoj bazi, kao što su troškovi

telekomunikacijskih usluga, bankovnih usluga, komunalnog održavanja, električne energije, korištenja prijevoznih usluga ostalih poduzeća te slično.

Međutim svaki račun pojedinačno se može razlikovati od ostalih, u smislu stavki unutar računa, odnosno neki iznosi mogu biti većinski bazirani na prolaznim stavkama koje ne ulaze u financijske izvještaje, dok se neki temelje na izvršenim uslugama koje su naplative u potpunosti i ulaze u financijske izvještaje, tj. poreznu osnovicu.

S druge strane također postoje računi koji drugačije obračunavaju PDV na kupljene usluge od strane „Đugum“ poduzeća, tj. postotci od 13 pp te 25 pp se zaračunavaju na određene usluge, što je određeno Zakonom o PDV-u, dok neki ulazni računi ne uvrštavaju uopće PDV u sveukupni iznos, odnosno ne podliježu porezu kao što su usluge HRT-a te Privredne Banke Zagreb.

Troškovi koje se knjiže u računovodstvenoj evidenciji poduzeća „Đugum d.o.o.“ podliježu uredbama Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, odnosno HSFI 16.

3.4 Dnevnik knjiženja IRA-e

U knjigu IRA se evidentiraju, odnosno knjiže svi izlazni računi koji su povezani sa izvršenim uslugama od strane Đugum poduzeća. Većina prolaznih stavki koje se pojave kroz poslovanje firme se očituju kroz izlazne račune, što znači da se tu nalazi i najveći udio rizika, koji se ogleda u tome da klijent ne podmiri na vrijeme plaćene troškove koji se knjiže u knjigama kao prolazne stavke (mada su spomenuti slučajevi rijetki).

Po sljedećem izlaznom računu se može vidjeti jedan od primjera knjiženja istih, s tim da su veterinarski, fito i sanitarni pregledi te PDV (na robu) po ulaznoj carinskoj deklaraciji prolazne stavke koje ne ulaze u RDG kao prihod:

ĐUGUM d.o.o. - PLOČE

MEĐUNARODNO OTPREMNIŠTVO I POMORSKA FINACIJA
 Ured: Neretljanskih gusara 12, 20340 Ploče, tel: 020/670-236, fax: 020/670-246
 Ured: Granični prijelaz Nova Sela, 20278 Nova Sela, tel/fax: 020/694-606
 OIB: 48690703758, MB: 01455338, Banka: Privredna banka Zagreb d.d.-Zagreb
 IBAN: HR21 2340 0091 1001 9121 4, SWIFT: PBZGHR2X
 PDV br. HR48690703758, e-mail: djugum10@gmail.com

Kupac:

KARLO PROMET d.o.o.
 DON RADOVANA JERKOVIĆA 1/5
 20350 METKOVIĆ
 OIB: 33071454371

Mjesto izdavanja: Ploče

Datum: 01.08.2017.g.

Način plaćanja: Transakcijski račun

Šifra operatera: 1

Vrijeme: 13:51

Datum izvršenja usluge: 01.08.2017.g.

Rok plaćanja: 10.08.2017.g.

RAČUN br. 769/1/1

Red. broj	Opis	Jed. mjere	Količina	PDV %	Cijena (kn)	Iznos (kn)
1.	Otpremničke usluge po UCD 1112-0 sa obrascima i upravnim pristojbama	kom	1	25,00	450,00	450,00
2.	Pregled rep.sanit.insp.sa up.pristojbama *	kom	1	0,00	340,00	340,00
3.	Pregled rep.fito-sanitarnog inspektora * - naknada za kontrolu usklađenosti	kom	1	0,00	2.000,00	2.000,00
4.	Carina po UCD 1112-0 *	kom	1	0,00	0,00	0,00
5.	PDV po UCD 1112-0 *	kom	1	0,00	11.963,99	11.963,99
PDV 25% (osn: 450,00 kn)						112,50
Prolazne stavke(osn: 14.303,99 kn)						0,00
Sveukupno:(kn)						14.866,49
* PDV nije obračunat temeljem čl.33.st.3. Zakona o PDV-u - prolazne stavke.						
U slučaju zakašnjenja plaćanja zaračunavamo zakonsku zateznu kamatu.						

Fakturirao:

(Damir Katić)

M.P.

Odgovorna osoba:

(Damir Katić)

Uprava u skladu s odlukom Ministarstva gospodarstva, obrade i turizma, Republike Hrvatske, broj 1000/1103-4 od 28.07.1998., MBH 000162306, Yuzovnjak Kapitala: 24.800,00 kn uplaten u cijelosti, danost uprave: Damir Katić I Nika Gregić

Slika 8: Račun za obavljene usluge

Izvor: Dokumentacija poduzeća

Iz priloženog se može vidjeti da izlazni račun glasi na iznos od 14.866,49 kn, međutim kao postojeći prihod se knjiži samo iznos od 450,00 kn usluga te 112,50 PDV.

U daljnjem dijelu se može vidjeti postupak knjiženja u samom poduzeću:

ĐUGUM d.o.o. - PLOČE
OIB 48690703758

Dnevnik knjiženja

IRA 824

R.b.	Datum	Dokument	Broj Organizacijski dio	Konto	Šifra Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje	Kontrolor
1	01.08.2017	IRA	824	1200	21 KARLO PROMET d.o.o.	769/1/1 KARLO PROMET d.o.	14.866,49	0,00	dkat
2	01.08.2017	IRA	824	2400	0 obveze za PDV po izlaznim racunima i obracunim	769/1/1 KARLO PROMET d.o.	0,00	112,50	dkat
3	01.08.2017	IRA	824	2470	0 obveze za carinu	UCD 1112	0,00	11.963,99	dkat
4	01.08.2017	IRA	824	2474	0 obv.za sanit.pregled pri uvozu-prolazna stavka	769/1/1 KARLO PROMET d.o.	0,00	340,00	dkat
5	01.08.2017	IRA	824	2475	0 obv.za veter.i fito pregled pri uvozu-prolazna stavk	769/1/1 KARLO PROMET d.o.	0,00	2.000,00	dkat
6	01.08.2017	IRA	824	75192	0 prihodi od prodaje ostalih usluga-Nova Sela	769/1/1 KARLO PROMET d.o.	0,00	450,00	dkat
							14.866,49	14.866,49	

Slika 9: Primjer knjiženja izlaznog računa

Izvor: Interna dokumentacija poduzeća

3.5 Račun dobiti i gubitka

RDG je jedan od financijskih izvještaja koji „Đugum“ mora sastavljati za eksternu uporabu, on prati kretanje prihoda i rashoda kroz cijelu godinu te uz obračun poreza prikazuje financijski rezultat pripadajuće poslovne godine.

Kroz iduće primjere možemo vidjeti financijski rezultat poduzeća 2008. i 2016. godine te njihovu usporedbu:

Tablica 5: RDG 2008

Račun dobiti I gubitka Za poslovni period : 01.01.2008. - 31.12.2008.			
Opis	Broj oznake	Prethodna godina	Tekuća godina
I POSLOVNI PRIHODI	10	5.467.414	5.486.421
II POSLOVNI RASHODI	11	5.364.035	5.423.972
III FINANCIJSKI PRIHODI	10	8.703	41.955
IV FINANCIJSKI RASHODI	11	87.216	40.404
V OSTALI/IZVANREDNI PRIHODI		-	-
VI OSTALI/IZVANREDNI RASHODI		-	-
VII UKUPNI PRIHODI	10	5.476.117	5.528.376
VIII UKUPNI TROŠKOVI	11	5.451.251	5.464.376
IX DOBIT PRIJE POREZA	12	24.866	64.000
X GUBITAK PRIJE POREZA		-	-
XI POREZ NA DOBIT	12	16.804	22.375
XII DOBIT GODINE	12	8.062	41.625
XIII GUBITAK GODINE		-	-

Izvor: FINA – javna objava

U 2008. godini ukupni prihodi poduzeća su iznosili 5.528.376 kn, dok su rashodi bili 5.464.376 kn.

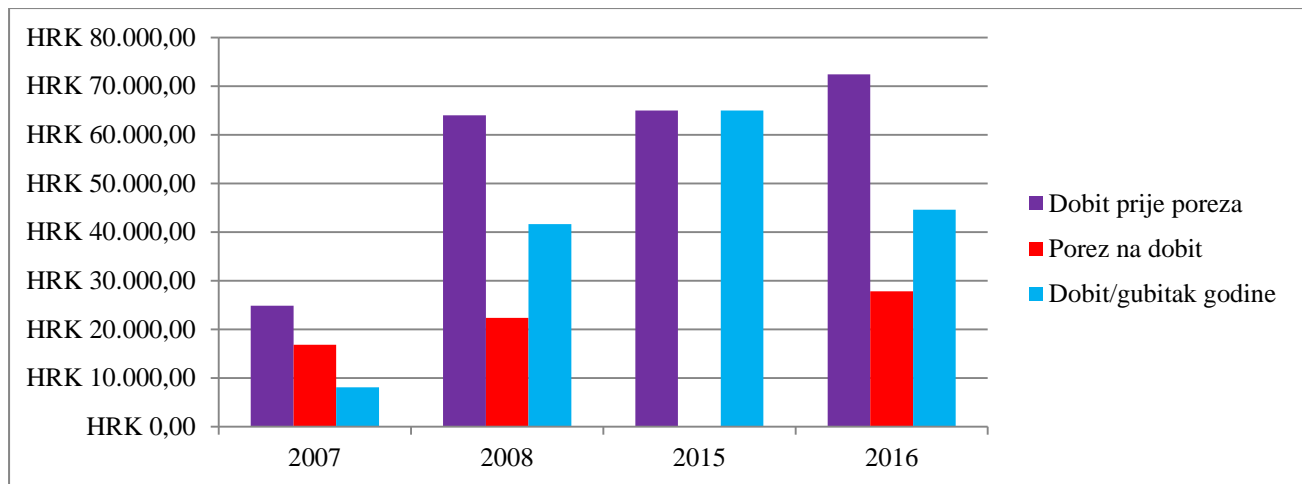
Porez na dobit je iznosio 22.375, što znači da je „Đugum“ u 2008. poslovao sa pozitivnim financijskim rezultatom sa ukupnom dobiti od 41.625 kn, što je čak pet puta više od ostvarene dobiti 2007. godine.

Tablica 6: RDG 2016

Račun dobiti I gubitka			
Za poslovnu godinu: 01.01.2016. - 31.12.2016.			
Opis	Broj oznake	Prethodna godina	Tekuća godina
I. POSLOVNI PRIHODI	8.1	966.020	1.153.633
II. POSLOVNI RASHODI	9.1	929.274	1.082.416
III. FINANCIJSKI PRIHODI	8.4	29.880	2.813
IV. FINANCIJSKI RASHODI	9.11	1.622	1.634
V. UDIO U DOBITI PODUZEĆA POVEZANIH S VLASTITIM SUDJELUJUĆIM INTERESIMA		-	-
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		-	-
VII. UDIO U GUBITKU PODUZEĆA POVEZANIH S VLASTITIM SUDJELUJUĆIM INTERESIMA		-	-
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		-	-
IX. UKUPNI PRIHODI	8	995.900	1.156.446
X. UKUPNI RASHODI	9	930.896	1.084.050
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE POREZA NA DOBIT	10	65.004	72.396
XII. POREZ NA DOBIT	10	-	27.783
XIII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	10	65.004	44.613

Izvor: FINA – javna objava

U usporedbi sa 2008. godinom, i prihodi i rashodi su znatno manji, brojeći 1.156.446 kn ukupnih prihoda te 1.084.050 kn ukupnih rashoda. Kada se od njihove razlike još oduzme porez u iznosu od 27.783 kn, financijski rezultat 2016. godine iznosi 44.613 dobiti, što je za oko 4.000 kn više nego 2008. godine. Na grafu se može vidjeti vizualna usporedba financijskog rezultata:

Graf 1: Usporedba financijskog rezultata

Izvor: autorska izrada

Sveukupna kretanja dobiti godine od 2007. do 2016. godine su u porastu, gdje je najveća dobit iznosila 2015. godine (u uzorku od 4 prikazane godine) približno 60.000,00 kuna, dok je 2007. dobit iznosila nešto ispod 10.000,00 kn.

4. ZAKLJUČAK

Glavni rezultati i spoznaje do kojih se došlo kroz ovaj rad se odnose na računovodstvene specifičnosti poduzeća (knjigovodstvena evidencija prolaznih stavki te incoterms pravila), koje su teorijski i zakonski objašnjene te u skladu sa tim prikazane kroz primjere.

Opis poslovanja međunarodnog otpremnika se nalazi u sklopu vanjskotrgovinske grane, te kao takvo doprinosi boljitku gospodarskog stanja u državi. S obzirom na navedeno, može se zaključiti da je obavljanje djelatnosti međunarodnog otpremnika podosta komplicirano. Dodajući uz to da je pridržavanje mnoštva zakona koji su regulirani u RH i kroz međunarodne dogovore, te ažurnost u poznavanju tih zakona od velike važnosti za nesmetano poslovanje.

Međutim, iako je samo vođenje poslovnih procesa poduzeća „Đugum d.o.o.“ komplicirano, to se ne odnosi u tolikoj mjeri i za vođenje računovodstva, čije su procedure ponešto jednostavnije od sveukupnog poslovanja firme. Računovodstvo, i u sklopu njega sama knjiženja, ovog društva svoju je specifičnost pronašlo i ogleda se u kupoprodajnim odnosima između kupca (uvoznika) i prodavatelja (izvoznika) robe. Naime, kako sami posao koji obavlja „Đugum“ ovisi o uvozniku i izvozniku, tako je i računovodstvena strana određena njihovim dogovorom te o njemu ovisi. Vrste spomenutih dogovora su uređene određenim **INCOTERM** pravilima, odnosno paritetima koji su pojašnjeni kroz zakonsku osnovu i prikazani kroz praktičnu primjenu u poduzeću. Dobar dio rada je posvećen još jednoj posebnosti koja se pronašla u računovodstvenim procesima društva „Đugum“, a to su **prolazne stavke**, koje su detaljno teorijski i pravno objašnjene u ovom Završnom rada te su potkrijepljene knjigovodstvenom dokumentacijom i specifičnim primjerima nastalim u poduzeću „Đugum d.o.o.“.

Daljnji nastavak ovog istraživanja bi se mogao kretati u smjeru pojašnjenja ostalih poslovnih procesa (koji nisu tako čest slučaj kao instradacija i carinsko zastupanje) te njihovog knjigovodstvenog praćenja.

POPIS LITERATURE

1. Autorska istraživanja
2. Dr.sc. Hrvoje Perčević, Nastavni materijali kolegija „Definicija i struktura računovodstva“ Ekonomski fakultet Zagreb
3. Dr.sc. Tanja Poletan Jugović, Nastavni materijali kolegija „Međunarodno otpremništvo“ , Pomorski fakultet u Rijeci
4. FINA, Javna objava
5. Interni podatci i dokumentacija poduzeća „Đugum d.o.o“
6. Intervju sa zaposlenim osobljem
7. Narodne Novine- Zakon o računovodstvu
8. Narodne Novine, Zakon o uvjetima za obavljanje poslova zastupanja u carinskom postupku
9. Narodne Novine, Okvir za primjenu Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja
10. Narodne Novine, Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
11. Ratko Zelenika, 2005, Temelji logističke špedicije
12. R. Zelenika, Z. Aržek, H. Oblak, P. Simić, 1996, Međunarodna špedicija
13. Ratko Zelenika, 2002, INCOTERMS 2000. u teoriji i praksi

SAŽETAK

Kroz naslov izrađenog rada (Specifičnosti računovodstva međunarodnog otpremništva na primjeru „Đugum d.o.o.“) se da naslutiti da je njegov predmet prikaz računovodstva navedenog poduzeća. Povezivanjem zakonske osnove i samog poslovanja ovog Društva ostvario se cilj rada, a to je prikazati specifičnosti računovodstva pripadajuće djelatnosti kroz praktični primjer.

Sveukupni rezultati rada se mogu ogledati kroz teoretski objašnjene specifičnosti računovodstva i knjigovodstvene evidencije, povezanih sa prikazanim poslovnim procesima poduzeća (evidencija prolaznih stavki, primjena incoterm pravila). Sama jedinstvenost i svrha ovog rada je temeljena na spomenutim stavkama i pravilima. Poslovi koje obavlja međunarodni otpremnik su također navedeni, a posebno „instradacija“ i „carinsko zastupanje“ koji su posebno pojašnjeni zbog svoje neizostavne uloge u navedenoj djelatnosti.

„Đugum d.o.o.“ kao međunarodni otpremnik te mali poduzetnik obavlja svoju djelatnost u potpunosti u skladu sa zakonskim okvirima, te prikazuje svoju računovodstvenu stranu kroz računovodstveni regulatorni okvir kako se to i nalaže, što je i prikazano kroz rad.

Ključne riječi: specifičnosti računovodstva, međunarodno otpremništvo, prolazne stavke, incoterm pravila, instradacija, carinsko zastupanje.

SUMMARY

From the title of written work (Accounting specifics of international forwarding on „Đugum d.o.o.“ example) it can be anticipated that the object of work is mentioned firm accounting. Linking law fundamentals and business of this company, goal of this work is reached, and that is presenting accounting specifics of associated branch through practical example.

Overall work results can be viewed throughout theoretical explained specifics of accounting records, merged with firm business processes (passing figure records, implementation of incoterm rules). Uniqueness and purpose of this work is based on above cited figures and rules. Jobs which international forwarder do are also listed, especially „instradation“ and „customs authorization“ which are extra explained because of their s unavoidable role in mentioned branch.

„Đugum d.o.o.“ as an international forwarder and small entrepreneur performs its duty absolutely in obedience with law fundamentals, and presents its accounting through accounting regulation as it is supposed to be done, which is shown in this work.

Key words: accounting specifics, international forwarding, passing figures, incoterm rules, instradation, customs authorization.